

Танилцуулга

Санхүүгийн хоршооны тухай хуулийн
шинэчилсэн найруулгын төсөл

Улсын Их Хурлаас 2011 онд Хадгаламж, зээлийн хоршооны тухай хуулийг баталсан ба 2015 онд Зөрчлийн тухай хууль баталсантай холбоотой, 2022 онд Улсын бүртгэлийн ерөнхий хуульд оруулсан нэмэлт, өөрчлөлттэй холбоотой, 2023 онд Зөвшөөрлийн тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-тай холбоотой, 2024 онд төрийн үйлчилгээг цахим хэлбэрээр үзүүлэхтэй холбоотой хууль хоорондын давхардал, хийдэл, зөрчлийг арилгах зорилгоор 4 удаа нэмэлт, өөрчлөлт оруулснаас өөрөөр шинэчлэл хийгдээгүй. Тасралтгүй хөгжиж буй зах зээлийн чиг хандлагад нийцүүлэн, олон улсын сайн туршлагад тулгуурлан гишүүдийн санхүүгийн хэрэгцээнээс гадна бусад нийгэм, соёлын нийтлэг хэрэгцээг бүрэн хангаж чадахуйц, хөдөө аж ахуйн орны мал аж ахуйн онцлогт тохирсон бүтээгдэхүүн үйлчилгээтэй санхүүгийн хоршоог хөгжүүлэх эрх зүйн орчин, зохицуулалтыг бий болгох хэрэгцээ шаардлага үүсээд байна.

Иргэд хоорондын харилцан туслалцах зарчим дээр тулгуурлан санхүүгийн хоршоо байгуулагдаж үйл ажиллагаагаа явуулдаг бөгөөд санхүүгийн үйлчилгээг зөвхөн гишүүддээ хүргэж ажилладаг учраас энэ салбар улс орны санхүүгийн системд онцгой байрыг эзэлдэг. Үйл ажиллагааг тогтвортой, найдвартай, амжилттай явуулах суурийг сайн засаглал, гишүүдийн ардчилсан удирдлага, хамтын хяналт бүрдүүлэхээс гадна гишүүддээ зориулсан бүрэн үйлчилгээтэй санхүүгийн хоршоог хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх тогтолцоо хэрэгтэй. Зах зээлийн найдвартай байдал болон хадгаламж эзэмшигчдийн хөрөнгийг хамгаалахын тулд дэлхийн улс орнууд хамгаалалтын 2-3 давхарга бүхий тогтолцоог бий болгон ирсэн бөгөөд нэвтрүүлэх орны тоо тогтмол өсөж байгаа нь энэ төрлийн хамгаалалт дэлхий дахинд санхүүгийн тогтвортой байдлыг хангахын зэрэгцээ үндэсний хэмжээнд санхүүгийн зах зээлийг хөгжүүлэхэд дөхөмтэй болохыг гэрчилж байна. Эдгээр нь, нэгдүгээрт, санхүүгийн хоршоодын цэвэр орлогоос байгуулдаг нөөцийн сан, хоёрдугаарт, үйл ажиллагааны түр хугацааны хүндрэлд орсон, төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадвар алдагдсан санхүүгийн хоршоодод мэргэжил арга зүйн болон санхүүгийн туслалцаа үзүүлж, дампуурлаас сэргийлж үйл ажиллагааг сэргээхэд чиглэдэг тогтворжуулалтын сан, гуравдугаарт, хадгаламжийн даатгал бөгөөд хоршоо дампуурсан тохиолдолд даатгагдсан хадгаламжийг хадгаламж эзэмшигчид нөхөн олгодог.

Олон улсын чиг хандлагад хадгаламж хамгаалалтай холбоотой асуудалд санхүүгийн хоршоодыг банкны салбарын нэгэн адил зохицуулахад чиглэж байна. Хадгаламж хамгаалах тогтолцоог нэвтрүүлснээр зах зээлд орох мөнгөний урсгал нэмэгдэх, гишүүдийн тоо өсөх, иргэдийн санхүүгийн хоршоонд, цаашлаад санхүүгийн зах зээлд итгэх итгэлийг нэмэгдүүлэх зэргээр санхүүгийн зах зээлийг хөгжүүлэхэд эерэг нөлөөтэй тул санхүүгийн хэрэглэгчийн эрхийг хамгаалах ажил тэргүүн ээлжид тавигдаж байна. Тухайлбал, Канад, АНУ, Герман, Япон, Солонгос, Польш, Литва улсуудад энэ төрлийн хамгаалалтын тогтолцоог нэвтрүүлэн ажиллаж байгаа бөгөөд хадгаламж хамгааллын тогтолцоог сүүлийн 10 жилд зүүн Европын дийлэнх улсууд нэвтрүүлжээ. Түүнчлэн энэ тоо Латин Америк, ойрх дорнод болон хойд Африкийн орнуудаар тэлж байна.

Манай орны хувьд санхүүгийн хоршоод хамгаалалтын нэгдүгээр давхаргын хүрээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа бөгөөд хамгаалалтын олон давхаргат тогтолцоог үе шаттай нэвтрүүлснээр салбарын нэгдсэн бодлого, удирдлагын дор төрд үүсэх дарамтгүйгээр салбарыг тогтвортой хөгжүүлж, үйлчлүүлэгчдийн эрх ашгийг хамгаалах замаар санхүүгийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх боломжтой юм.

Одоогийн мөрдөгдөж буй Хадгаламж, зээлийн хоршооны тухай хуульд салбарын хамгаалалтын давхаргууд болох тогтворжуулалтын сан, хадгаламж хамгаалалтын

тогтолцооны талаар тусгасан боловч хэрэгжээгүй. Учир нь тогтворжуулалтын санг удирдах байгууллага нь холбоо буюу төрийн бус байгууллага тул санхүүгийн үйл ажиллагаа эрхлэх боломжгүй, хадгаламжийн даатгалын системийн эрх зүйн зохицуулалт нь зөвхөн банкин дахь мөнгөн хадгаламжийг даатгаж байна.

Хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулахад Санхүүгийн зохицуулах хорооноос Азийн хөгжлийн банктай хамтран хэрэгжүүлсэн Бичил санхүүгийн байгууллагыг чадавхжуулах төслийн олон улсын болон үндэсний зөвлөхөөс бүрдсэн баг зөвлөгөө өгч хамтран ажиллалаа. Мөн хуулийн төслийн үр нөлөөг зохих аргачлалын дагуу үнэлж, хуулийн төслийн давхардал, хийдэл, зөрчлийг арилган, хуулийг хэрэглэхэд ойлгомжтой, хэрэгжих боломжтой байдлаар боловсруулахад анхаарч ажилласан болно.

Санхүүгийн хоршооны тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслөөр салбарын 3 давхаргат хамгаалалтын тогтолцоог нэвтрүүлэх, салбарын нэгдсэн дэд бүтцийг бий болгох зохицуулалтаас гадна санхүүгийн хоршооны үндсэн зорилго болох гишүүдийнхээ эдийн засгийн болон нийгэм, соёлын нийтлэг хэрэгцээг хангах, гишүүдийнхээ амьдралын чанарыг дээшлүүлэхэд чиглэсэн, хүн төвтэй, ашгийн төлөө бус хуулийн этгээд байх нарийвчилсан зохицуулалтуудыг нэвтрүүлснээр зах зээлийн тогтвортой байдлыг хангах, санхүүгийн хэрэглэгчийн эрх ашгийг хамгаалах зохицуулалтыг боловсронгуй болгох, цаашдын өсөлтийн нөхцөлийг бүрдүүлэх ач холбогдолтой.

Тодруулбал:

- 1) Санхүүгийн хоршооны гишүүдийн хадгаламжийг хамгаалах даатгалын тогтолцоог бүрдүүлнэ. Санхүүгийн хоршоо дампуурсан тохиолдолд хадгаламжийн даатгалын сангаас хохирлыг барагдуулах замаар санхүүгийн хэрэглэгчийн эрх ашгийг хамгаална. Даатгалын тохиолдол бий болоход хадгаламж эзэмшигчийн 20 сая хүртэл төгрөгийн хадгаламжийг нөхөн төлөх боломжтой болно.
- 2) Салбарын хамгаалалтын хоёрдугаар давхарга болох тогтворжуулалтын сангийн тогтолцоог нэвтрүүлнэ. Тогтворжуулалтын сангийн тогтолцоог нэвтрүүлснээр хадгаламжийн даатгалын сангийн хөрөнгийг хамгаалах давуу талтай. Хоршооны үйл ажиллагаанд дампуурлын шинж илрэх үед туслалцаа үзүүлэх нэмэлт арга хэрэгслийг хэрэглэснээр хоршоо санхүүгийн эрсдэлд орохоос урьдчилан сэргийлэх эсхүл учирч болзошгүй хохирлыг багасгах ач холбогдолтой.

Тогтворжуулалтын сангийн хөрөнгийг санхүүгийн хоршоодын үйл ажиллагааны зардлаас бүрдүүлэх бөгөөд шаардлага үүссэн санхүүгийн хоршоонд тогтворжуулалтын туслалцаа буюу зээл хэлбэрээр олгоно.

- 3) Тогтворжуулалтын санг удирдах санхүүгийн хоршоодын дундын, санхүүгийн төвлөрсөн байгууллага болох Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төвийг байгуулна. Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төв нь тусгай зөвшөөрөлтэй санхүүгийн хоршоодын заавал гишүүнчлэлтэй байх бөгөөд гишүүддээ санхүүгийн болон санхүүгийн бус үйлчилгээ, дэмжлэг үзүүлнэ.

Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төвийн үйл ажиллагаанд Хороо хяналт тавьж ажиллана.

- 4) Санхүүгийн хоршоо нь гишүүдийн хэрэгцээг хангах зорилгоор бичил, жижиг, дунд үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, орон нутгийн хөгжил, ногоон санхүүг дэмжихэд чиглэсэн төсөл, хөтөлбөрийг дамжуулан хэрэгжүүлэх, даатгалын зуучлагч, санхүүгийн түрээс, факторингийн зэрэг үйл ажиллагаа эрхлэх боломжтой болно. Мөн үйл ажиллагаа эрхлэх шаардлагыг хангасан хоршоонд Монголбанкнаас олгох зөвшөөрлийн үндсэн дээр Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуульд заасан үйл ажиллагаа эрхлэхийг зөвшөөрнө.

- 5) Бичил, жижиг, дунд үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, орон нутгийн хөгжил, ногоон санхүүг дэмжихэд чиглэсэн төсөл, хөтөлбөрийг Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төвөөр дамжуулна. Орон нутгийн хоршоодод дэмжлэг үзүүлж, сумын насанд хүрсэн хүн амын 50-аас дээш хувийг гишүүнээр элсүүлсэн санхүүгийн хоршоонд орон нутаг хөгжүүлэх зориулалттай сан, ашигт малтмал, хайгуул олборлолт хийх аж ахуйн нэгжийн хандив, тусламжийн мөнгөн хөрөнгийг шилжүүлж, тухайн сумыг хөгжүүлэх төсөл, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.
- 6) Санхүүгийн хоршоонд тусгай зөвшөөрөл олгох процессыг хялбаршуулж, Зөвшөөрлийн тухай хуульд заасан арга хэмжээг авах бөгөөд хуульд заасан 5 үндэслэл илэрснээс бусад нөхцөлд үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг олгоно.
- 7) Санхүүгийн хоршооны гишүүдээ хуримтлуулах дадалд сургадаг, санхүүгийн боловсролыг тасралтгүй олгодог онцлогт нь нийцүүлэн хадгаламж, зээлээс гадна гишүүн бүрийг хуримтлалтай болгох зохицуулалтыг хуулийн төсөлд оруулсан.
- 8) Санхүүгийн хоршоо ашгийн төлөө бус статустай учир хадгаламж, зээлийн бүтээгдэхүүн нь гишүүддээ зориулсан хүүтэй байдаг. Хадгаламж болон зээлийн төрөл, хугацаа, хүүгийн хэмжээг бүх гишүүдийн хурлаас баталсан бодлогод нийцүүлэн тэргүүлэгчдийн зөвлөл тогтоож, ашиг орлогоос бүх гишүүд хувь хүртэх эрхтэй тул зээлийн хүүг тогтоохдоо зээлийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг бусад аж ахуйн нэгжийн зээлийн хүүтэй харьцуулж, гишүүдэд ашигтай байх зарчмыг баримтлахыг хуулиар зохицуулж, гишүүдэд хоршооны гишүүн байхын давуу байдал, өгөөжийг бий болгоно.
- 9) Хоршоо гишүүддээ ойр байгууллага болохын хувьд санхүүгийн хоршооноос үйлчилгээ авах шаардлагатай, боломжтой бүхий л хүнд хүрч үйлчлэхийг зорьдог ба хоршооноос үүссэн “ашиг” тухайн орон нутагт, гишүүддээ л үлддэг. Энэ зарчимд тулгуурлан гишүүнээс хувь хөрөнгө, элсэлтийн хураамжаас бусад татвар, шимтгэл авахыг хязгаарлана.
- 10) Санхүүгийн хэрэглэгчийн эрх ашгийг хамгаалах суурь зохицуулалт болох үйлчилгээний шаардлага, төлбөр, үргэлжлэх хугацаа, үүсэж болзошгүй үр дагаврын талаарх мэдээллийг санхүүгийн хоршоо гишүүнд гэрээ байгуулахын өмнө бүрэн өгөх үүргийг өгнө.
- 11) Санхүүгийн хоршооны гишүүнчлэлийн хамрах хүрээг олон улсын нийтлэг жишигт нийцүүлэн нэг байгууллагад ажилладаг, мэргэжил нэгтэй, нэг сум дүүрэгт үйл ажиллагаа эрхэлдэг, нэг холбоо эсхүл хоршоонд гишүүнчлэлтэй, нэг сум, дүүрэгт амьдардаг гэсэн 5 төрөлтэй болгоно. Ингэснээр хоршооллын хөдөлгөөнийг санхүүгийн хоршоогоор тэлэх, Шинэ хоршоо хөдөлгөөнөөс үүсэж чадавхажсан хоршоод дээр тулгуурлан дараагийн шатанд өөрийгөө санхүүжүүлэх боломжтой хоршоодыг хөгжүүлэх боломжтой болно.

Хорооноос олгосон тусгай зөвшөөрлийн үндсэн дээр үйл ажиллагаа эрхэлдэг хуулийн этгээд санхүүгийн хоршооны гишүүн байхыг хязгаарлана.
- 12) Санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагааг зохицуулах үндсэн баримт бичиг нь дүрэм бөгөөд дүрэмд оруулсан нэмэлт, өөрчлөлтийг энэ тухай шийдвэр гарснаас хойш ажлын 10 өдрийн дотор Хороонд хүргүүлж, дүрэм болон дүрэмд оруулсан аливаа өөрчлөлтийг Хороо болон улсын бүртгэлийн байгууллагад бүртгүүлснээр хүчин төгөлдөр болох зохицуулалтыг тусгасан.
- 13) Хоршооны эрх барих дээд байгууллага болох бүх гишүүдийн хурлын зохион байгуулалтыг сайжруулна. Үүнд, бүх гишүүдийн хурлыг зохион байгуулах хугацааг санхүүгийн жил дууссанаас хойш 4 сарын дотор хуралдуулахаар хойшлуулж, хурлаар

аудитаар хянуулсан санхүүгийн тайланг хэлэлцүүлснээр үйл ажиллагаа ил тод, нээлттэй байх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

Мөн бүх гишүүдийн хурлыг хүчинтэйд тооцох ирцийг олон гишүүнтэй хоршоодод уян болгож, зарласан хурлыг ирц бүрдээгүй шалтгаанаар хойшлуулбал ирцийн босгыг тодорхой хэмжээнд буулгах зохицуулалтыг тусгасан. Бүх гишүүдийн хурлыг зохион байгуулах бүхий л эрхийг тэргүүлэгчдийн зөвлөлд хариуцуулж, хуулиар тогтоосон хугацаанд бүх гишүүдийн ээлжит хурлыг зарлан хуралдуулаагүй тохиолдолд тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн бүх гишүүдийн хурал хуралдуулахаас бусад эрх дуусгавар болно.

Түүнчлэн бүх гишүүдийн хурлыг цахим болон бусад хэлбэрээр зохион байгуулах боломжийг хуулиар нээнэ.

- 14) Сонгуульт албан тушаал болон гүйцэтгэх захиралд тавигдах шаардлагад мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэх үйл ажиллагаа эсхүл эдийн засгийн гэмт хэрэгтэй холбоотой ял шийтгэл хүлээж байгаагүй этгээдийг томилох, Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төвийн зохион байгуулсан сургалтад хамрагдсан этгээдийг томилох шалгуурыг нэмсэн.

Мөн хүчин төгөлдөр мөрдөж байгаа хуулиар тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөл, зээлийн хорооны гишүүд мэргэжил боловсролын хувьд шалгуур хангаагүй ч орон нутгийн хөгжил, хоршооны талаар мэдлэг туршлагатай гэдэг үндэслэлээр сонгогдох боломжтой байсныг өөрчилж гишүүдийн 1/3 нь банк, санхүү, эдийн засаг, хуулийн мэргэжилтэй байх шаардлага тавьсан. Сонгуульт албан тушаалтнуудын бүрэн эрхийн хугацаа 3 хүртэл жил байж, нэг албан тушаалд дараалан 2-оос дээш удаа сонгогдохыг хязгаарлаж, нөөц гишүүнийг заавал сонгоно. Мөн сонгуульт гишүүдэд олгосон урамшуулал болон нөхөн олгосон зардлыг ил тод болгож бүх гишүүдийн ээлжит хуралд танилцуулна.

Энэхүү зохицуулалтуудыг хийснээр хоршооны засаглалыг сайжруулах, мэргэжлийн санхүүгийн байгууллагын түвшинд хүрч ажиллахад дэвшил гарна.

- 15) Санхүүгийн тайланг баталгаажуулах аудитын байгууллагыг хяналтын зөвлөл сонгоно. Санхүүгийн хоршоо төлбөрийн чадваргүй болсон, санхүүгийн хүндрэлтэй байдалд орж болзошгүй байгаа, эсхүл ажилтан нь хууль тогтоомж зөрчсөн үйл ажиллагаанд оролцсон гэж үзвэл санхүүгийн тайланг хянасан аудитын байгууллага дүгнэлтийг 5 хоногийн дотор Хороонд мэдээлэх үүргийг хүлээнэ.

Санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагаа тогтворжих хүртэлх хугацаанд буюу тусгай зөвшөөрөл олгосноос хойших 2 жилийн хугацаанд хоршооны хувьд санхүүгийн тайланг хяналтын зөвлөл хянах боломжийг олгоно.

- 16) Гишүүн элсэх, гарах, идэвхгүй гишүүнд тооцох, хасах харилцааг нарийвчилж зохицуулна. Идэвхгүй гишүүнд тооцогдсоноос хойш хэрхэх талаар одоогийн мөрдөгдөж буй хуульд зохицуулаагүй үлдээснээс хоршоо тухайн гишүүнийг хасах боломжгүй байсан. Хоршооны үйл ажиллагаанд 12 сарын хугацаанд оролцоогүй, хадгаламжийн гэрээний хугацаа дуусаж, хугацаагүй хадгаламжид шилжсэнээс хойш 12 сарын хугацаа өнгөрсөн, эсхүл хуримтлал үүсгэх үүргээ биелүүлээгүй бол тэргүүлэгчдийн зөвлөл тухайн гишүүнийг идэвхгүй гишүүнд тооцох шийдвэрийг гаргаж, түүнтэй холбоотой хөрөнгийг тусгайлсан дансанд төвлөрүүлэх бөгөөд идэвхгүй гишүүнд тооцогдсоноос хойш 6 сар өнгөрвөл гишүүнийг хасах шийдвэрийг гаргана.

- 17) Хоршоо бүх гишүүдийн хурлын шийдвэрээр буюу сайн дураар өөрчлөн байгуулах эсхүл татан буулгах шийдвэрийг гаргаж болох бөгөөд энэ тохиолдолд Хорооноос зөвшөөрөл авна. Хороо хүсэлтийг хянан үзэж өөрчлөн байгуулах эсхүл татан буулгах

нь гишүүдийн эрх ашигт сөргөөр нөлөөлөхгүй гэж дүгнэсэн тохиолдолд холбогдох ажиллагаа эхэлнэ.

- 18) Хадгаламж, зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг түдгэлзүүлэх, хүчингүй болгох нөхцөлийг хуульд оруулсан.
- 19) Санхүүгийн хоршоо нь ашгийн төлөө бус хуулийн этгээд боловч үйл ажиллагааны үр дүнд бий болсон орлогод аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвар ногдуулж, мөн гишүүний оруулсан хувь хөрөнгөд хуваарилсан ногдох хувьд хувь хүний орлогын албан татвар тооцож байгааг өөрчилж аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвараас чөлөөлж, ашгийн төлөө бус байгууллагад дэмжлэг үзүүлнэ.
- 20) Санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагаа хэвийн бус, хүндрэлд орсон үед Хорооноос бүрэн эрхт төлөөлөгчийг томилж нөхцөлт удирдлагыг хэрэгжүүлж, цаашид хоршооны үйл ажиллагааг үргэлжлүүлэн эрхлэх боломжгүй тохиолдолд санхүүгийн хоршоог нэгтгэх замаар өөрчлөн байгуулах шийдвэрийг Хороо гаргаж, нэгтгэх эсхүл хүлээн авах тохиромжтой хоршоо байхгүй үед албадан татан буулгах арга хэмжээг авах зохицуулалтыг тусгасан. Энэхүү арга хэмжээг хэрэгжүүлэхдээ санхүүгийн тогтвортой байдлыг хангах, шуурхай, үр нөлөөтэй байх, гарах зардлыг багасгах, хадгаламж эзэмшигч болон нийт гишүүдийн эрх ашгийг хамгаалах зарчмыг баримтална.

Санхүүгийн хоршооны тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг 2020 оны 01 дүгээр сарын 22-ны өдөр салбарын оролцогчдод танилцуулах олон нийтийн хэлэлцүүлгийг зохион байгуулсан бөгөөд 2020 оны 01 дүгээр сарын 21-ний өдрөөс 02 дугаар сарын 28-ны өдрийн хооронд Хорооны цахим хуудаст байршуулж, салбарын оролцогчдоос ирүүлсэн саналыг төсөлд тусган холбогдох өөрчлөлтийг хийсэн. Мөн 2022-2023 онд Монголын хадгаламж, зээлийн хоршоодын үндэсний холбооны тэргүүлэгчдийн зөвлөл болон нийт хадгаламж, зээлийн хоршоодод хийсэн уулзалт, сургалтуудаар хуулийн төслийн талаарх танилцуулга хэлэлцүүлгийг хийж ирсэн. Хуулийн төсөл нь 13 бүлэг, 95 зүйлтэй.

Санхүүгийн хоршооны тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөлтэй холбогдуулан Хадгаламж, зээлийн хоршооны тухай хуулийг хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулийн төсөл болон Даатгалын мэргэжлийн оролцогчийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Аудитын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Жижиг, дунд үйлдвэр, үйлчилгээг дэмжих тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай болон Зөрчлийн тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг тус тус боловсруулсан.

Санхүүгийн хоршооны тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулахад Дэлхийн хадгаламж, зээлийн хоршоодын холбоо болон Олон улсын валютын сангаас гаргасан загвар хууль, Канад, Литва, ОХУ, Польш, БНСУ болон бусад улсуудын санхүүгийн хоршоотой холбогдсон хууль тогтоомж, олон улсын туршлагыг судалсан бөгөөд өнгөрсөн хугацаанд манай улсад Хадгаламж, зээлийн хоршооны тухай хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх явцад бий болсон ололт, амжилт, туршлагад тулгуурласан болно.